

ВИСНОВОК

**експертної комісії про підсумки первинної акредитації
освітньо-професійної програми «Право» зі спеціальності 081 Право
галузі знань 08 Право за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
у Бердянському державному педагогічному університеті**

Відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р № 978, зі змінами, Положення про Акредитаційну комісію, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2003 р. № 1380, згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 567 від 27.07.2016 р. з урахуванням змін, внесених Постановою Кабінету Міністрів № 365 від 18.05.2017 р., Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» та наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2018 р. № 2180-л «Про проведення акредитаційної експертизи» з метою проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Право» зі спеціальності 081 Право за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті експертна комісія у складі:

Голова комісії:

Губань Радим Васильович

- завідувач кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, доктор юридичних наук, доцент

Член комісії:

Логвиненко

Микола Іванович

- доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету, кандидат юридичних наук, доцент

у період із 5 по 7 грудня 2018 року включно розглянула подані Бердянським державним педагогічним університетом матеріали і безпосередньо у закладі вищої освіти перевірила достовірність інформації, що подана до Міністерства освіти і науки України разом із заявою на проведення акредитації, стан організаційного та навчально-методичного, кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, відповідності освітньої діяльності державним вимогам щодо підготовки фахівців заявленого другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Під час аналізу:

вивчені матеріали самоаналізу підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, перевірені документи закладу вищої освіти та випускової кафедри, що підтверджують загальні відомості про університет;

проведено й здійснено аналіз ККР з дисциплін циклів загальної та професійної підготовки;

Голова експертної комісії

Р. В. Губань

проаналізовано стан навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, організації навчальної, методичної, виховної та профорієнтаційної робіт;

проаналізовано фактичний стан навчальних приміщень, кабінетів, лабораторій;

проведено наради та співбесіди з адміністрацією та науково-педагогічними працівниками університету.

На підставі проведеної перевірки експертна комісія встановила наступне.

1. Загальна характеристика закладу вищої освіти та спеціальності 081 Право

Бердянський державний педагогічний університет заснований у 1872 р. як Бердянська чоловіча гімназія та є одним із найстаріших навчальних закладів вищої освіти Запорізької області. Навчальний заклад підпорядкований Міністерству освіти і науки України. Форма власності – державна. Рівень акредитації – IV.

Ректор – Богданов Ігор Тимофійович, доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, голова спеціалізованої вченої ради К 18.092.01 у Бердянському державному педагогічному університеті, член спеціалізованої вченої ради Д.64.108.01 в Українській інженерно-педагогічній академії (м. Харків).

25 липня 2002 р. згідно з розпорядженням № 420-р Кабінету Міністрів України та наказу Міністерства освіти і науки України від 5 серпня 2002 р. № 446 на базі Бердянського державного педагогічного інституту імені П.Д. Осипенко створено Бердянський державний педагогічний університет.

Сьогодні університет – це шість факультетів, 22 кафедри.

Підготовка фахівців здійснюється за 26 напрямками та спеціальностями денної та заочної форм навчання.

Станом на 01.10.2018р. загальний контингент студентів денної та заочної форми навчання складає 5541 особи. На денній формі навчання навчається 2511 осіб, на заочній формі – 3030 студентів. На денній формі навчання за рахунок державного замовлення навчається 1348 студентів, що складає 53% від контингенту студентів денної форми навчання.

У Бердянському державному педагогічному університеті успішно функціонують аспірантура (з 6 спеціальностей: 011 Освітні, педагогічні науки; 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями); 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями); 032 Історія та археологія; 035 Філологія; 051 Економіка) та докторантура (з 3 спеціальностей: 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями); 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями); 035 (Філологія). У БДПУ функціонують 2 спеціалізовані вчені ради: Д 18.092.01 – з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук зі спеціальностей: 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізика); 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти; К 18.092.01 – з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук, доктора філософії зі спеціальностей 10.01.01 – українська література; 10.01.05 – порівняльне літературознавство.

Станом на 01.10.2018 р. в університеті працюють 484 осіб, із них 266 – науково-педагогічні працівники. Серед штатних викладачів університету – 33 докторів наук та професорів і 180 кандидатів наук та доцентів. Загалом, штатних працівників з науковими ступенями та вченими званнями в університеті нараховується 213 осіб. Якісні показники професорсько-викладацького складу постійно зростають. Так, за останні 3 роки захищено 12 докторських та 20 кандидатських дисертацій. Із 22 кафедр 10 (45%) очолюють доктори наук, професори, 12 – кандидати наук, доценти (54%).

У складі науково-педагогічних працівників університету 8 заслужених працівників освіти України, 2 заслужених діячі науки і техніки України, 2 заслужених працівників фізичної культури і спорту України, 1 заслужений працівник культури України, понад 100 відмінників освіти, понад 20 осіб, які нагороджені нагрудним знаком «Василь Сухомлинський», близько 20 осіб нагороджено нагрудним знаком «За наукові досягнення», 93 грамотами МОН України, 18 НАПН України, 6 медаллю «Ушинський К.Д.». Важливою подією стало нагородження колективу університету орденом Запорізької обласної ради «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеню у 2018 році.

На кафедрі правознавства освітній процес забезпечують 12 викладачів, з яких 2 професори – доктор юридичних наук, професор Фролов Ю.М., доктор педагогічних наук, професор Баханов К.О.; кандидати юридичних наук, доценти Каменський Д.В., Дудорова К.Б., кандидат юридичних наук, ст. викладач Линник Г.М., кандидат історичних наук, доцент Макаренко Т.П., кандидат історичних наук, доцент Папанова В.А., кандидат педагогічних наук, доцент Мирошніченко В.О., кандидат педагогічних наук, доцент Федчиняк А.О., кандидат політичних наук, доцент Іванова Н.С. До освітнього процесу залучені практики, які працюють за сумісництвом – ст. викладач Вруцька М.П., ст. викладач Кальченко І.А., та зовнішнім сумісництвом – ст. викладач Петягіна І.Б.

Викладачі кафедри правознавства з 2016 року працюють над комплексною науковою темою: «Наукове забезпечення розвитку законодавства України за умов функціонування ринкової економіки», яку зареєстровано в УкрІНТЕІ (державний реєстраційний номер 0116U008838). Розробка комплексної теми кафедри передбачає розроблення та реалізацію сучасних наукових та методичних підходів до вивчення проблем українського законодавства, а також аналіз шляхів їх розв'язання в контексті розвитку ринкових відносин в Україні: пошук нових методів правового забезпечення розвитку вітчизняної економіки та ідентифікацію ефективних заходів юридичної відповідальності за порушення відносин у сфері ринкового господарювання.

Широке використання в освітньому процесі знаходять одноосібні та колективні монографії, навчально-методичні посібники та методичні рекомендації викладачів кафедри правознавства. За період 2016-2018 років було видано 2 навчально-методичні посібники та 1 колективну монографію, 14 наукових статей, у т.ч. 4 – у зарубіжних виданнях, 2 роботи проіндексовані в наукометричній базі SCOPUS.

Викладачі випускової кафедри щорічно публікують статті у збірниках наукових праць академічних установ та закладах вищої освіти України та зарубіжжя.

Викладачі кафедри правознавства беруть активну участь у міжнародних, всеукраїнських і міжвузівських наукових конференціях та семінарах, на яких оприлюднюють результати останніх наукових досліджень. Кожного року кафедра правознавства організовує читання курсів лекцій іноземними фахівцями.

У 2014, 2015, 2017 та 2018 р. кафедрою правознавства було організовано та проведено Міжнародні науково-практичні конференції, за результатами яких було видано збірники матеріалів «Азовські правові читання».

Формуванню професійних та особистісних якостей майбутніх юристів сприяє система виховної роботи, функціонування якої забезпечується злагодженою взаємодією кафедри з деканатом гуманітарно-економічного факультету. Виховний процес за своїм характером має професійну спрямованість, узгоджує і об'єднує навчальну та позааудиторну виховну діяльність. Значною мірою відповідальність за виховання студентів покладається на тьюторів академічних груп, які призначаються із числа викладачів випускової кафедри.

Викладачі кафедри правознавства приділяють велику увагу навчально-методичному та інформаційному забезпеченню освітнього процесу. У повному обсязі, на належному методичному рівні підготовлені навчально-методичні комплекси з навчальних дисциплін.

***Висновок:** експертна комісія підтверджує факт наявності в Бердянському державному педагогічному університеті документів, що регламентують освітню діяльність, забезпечують правові основи освітньої діяльності. Загальні показники діяльності університету відповідають нормативам Міністерства освіти і науки України та свідчать про можливість акредитації в Бердянському державному педагогічному університеті освітньо-професійної програми «Право» зі спеціальності 081 Право другого (магістерського) рівня вищої освіти.*

2. Формування контингенту студентів

Підготовка фахівців на гуманітарно-економічному факультеті здійснюється за рахунок коштів державного бюджету України та за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.

Вивчення потреб регіону у кваліфікованих юристах здійснюється через взаємодію з органами освіти. Професорсько-викладацький склад кафедр гуманітарно-економічного факультету постійно здійснює профорієнтаційну роботу, яка включає низку компонентів: професійну інформацію, професійну діагностику, професійну освіту, професійну пропаганду, професійне виховання. Кафедрами підготовлено та видано буклети, інформаційні листи, брошури, інформативний відеоролик, в яких подається інформація про умови вступу та зарахування до закладу вищої освіти для отримання освітнього ступеня «магістр».

Професійна інформація включає практичні знання у сфері права, які сприяють формуванню в особистості активної професійно-орієнтованої позиції, що відповідає суб'єктивним і об'єктивним умовам здійснення вільного власного професійного

самовизначення. Кафедрами гуманітарно-економічного факультету постійно створюються умови щодо полегшення адаптації здобувачів до навчання у закладі вищої освіти.

До роботи з інформаційного забезпечення і організації дозвілля здобувачів вищої освіти активно залучається студентське самоврядування.

На початку навчального року здобувачі отримують інформаційний пакет, що містить необхідну інформацію про університет та факультет в цілому, організацію навчально-виховного процесу за спеціальністю.

Згідно з графіком навчального процесу кафедрами гуманітарно-економічного факультету кожного семестру проводиться поточна або підсумкова атестація здобувачів вищої освіти з усіх дисциплін. Результати атестації регулярно розглядаються на засіданнях кафедр та радах факультету.

Випусковою кафедрою систематично та послідовно здійснюється робота з адаптації та збереження контингенту здобувачів вищої освіти. У межах такого підходу розроблена система морального та матеріального заохочення для здобувачів вищої освіти, які виявляють наполегливість і досягають високих результатів у навчанні. Для здобувачів вищої освіти, які мають незадовільні академічні результати, проводяться заходи, спрямовані на підвищення відповідальності і дисциплінованості за участю заступника декана з виховної роботи.

Рекламна інформація про умови навчання для отримання освітнього ступеня «магістр» розповсюджується серед випускників інших спеціальностей гуманітарно-економічного факультету, розміщується в засобах масової інформації, розсилається на електронні адреси районних та міських відділів освіти різних регіонів України.

Фаховими кафедрами та деканатом проводиться значна робота, спрямована на формування та збереження контингенту здобувачів вищої освіти. Колектив гуманітарно-економічного факультету постійно працює над удосконаленням традиційних та пошуком нових форм профорієнтаційної роботи, які б підвищували її результативність.

Показники формування контингенту магістрантів подані в таблиці 2.1.

**ПОКАЗНИКИ ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ПРАВО»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО
БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

№ з/п	Показник	Роки	
		2017 рік	2018 рік
1	2	3	4
1.	Ліцензований обсяг підготовки (денна/заочна форма)	25/25	25/25
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)	19	15
	• денна форма	6	8
	в т.ч. за держзамовленням:	-	2
	• заочна форма	13	7
	в т.ч. за держзамовленням	-	-

	• тих, що отримали диплом з відзнакою • таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію • зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	2	4
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання • денна • заочна	0,44 0,84	0,76 0,68
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення • денна форма • заочна форма	- -	7,5 -
5.	Кількість випускників ЗВО I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на • денну форму • заочну форму	- - -	- - -

Висновок: аналіз роботи з формування контингенту здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право дозволяє констатувати достатній рівень роботи, яку проводить кафедра правознавства із залучення молоді до вступу на відповідну спеціальність. Збільшення набору здобувачів вищої освіти на денну форму навчання, постійно зростаючий конкурс на місця державного замовлення, відсутній відсоток відрядження осіб із числа здобувачів вищої освіти за власним бажанням дають підстави констатувати відповідність роботи фахової кафедри та факультету в напрямі формування контингенту здобувачів вищої освіти відповідно до акредитаційних вимог.

3. Зміст підготовки фахівців

Навчально-методичне забезпечення підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 Право здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Положення про впровадження кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу», «Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті», «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Бердянського державного педагогічного університету згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС)», «Положення про випускні кваліфікаційні роботи студентів», «Положення про організацію самостійної роботи студентів БДПУ», «Положення про проведення практики студентів».

Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» розроблено на основі погоджених з МОН України компонентів стандарту вищої освіти з

спеціальності 081 Право, який розраховано на один рік і чотири місяці навчання, що забезпечує загальну та професійну підготовку фахівців, для чого передбачено 2700 годин (90 кредитів). Ціна кредиту ЄCTS становить 30 годин. З них на опанування дисциплін циклу загальної підготовки відведено 12 кредитів (360 годин), на опанування дисциплін циклу професійної підготовки – 78 кредитів (2340 годин).

У навчальному плані раціонально і логічно сплановано блоки дисциплін кожного циклу.

Цикл загальної підготовки здобувача освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право включає в себе цикл правових дисциплін. Ці дисципліни надають студентам знання про основні історичні етапи, напрямки та проблеми розвитку суспільства та юриспруденції; ключові функції права у сучасному суспільстві; політичні, соціальні, економічні, юридичні, етичні, естетичні аспекти діяльності людини і громадянина в Україні.

Дисципліни циклу загальної підготовки відіграють найважливішу роль у формуванні професійної компетентності майбутнього фахівця-юриста. Вони націлені на осмислення правових, соціальних та економічних проблем на теоретичному рівні, поповнення та систематизацію знань, виявлення домінантних цінностей і смислів, які складають їх своєрідність, вироблення навичок рефлексії та саморефлексії, актуалізацію творчого потенціалу.

Вивчення дисциплін циклу професійної підготовки надає студентам можливість набувати загальних та фахових компетентностей на другому рівні вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право. До цього циклу увійшли такі дисципліни, які надають студентам всебічну підготовку з усіх напрямків майбутньої професійної діяльності згідно з кваліфікаційними вимогами.

Відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Право» зі спеціальності 081 Право на гуманітарно-економічному факультеті Бердянського державного педагогічного університету студентам пропонуються дисципліни за вибором, які дозволяють підготувати майбутніх фахівців до вирішення питань проектувальної, комунікативної, організаторської, аналітичної та процесуальної сфер діяльності майбутнього фахівця в галузі права. Внесення коректив до навчальних планів і програм здійснюється з урахуванням досягнень вітчизняної юридичної науки і освіти.

Реалізації змісту підготовки майбутніх фахівців сприяє якісне методичне забезпечення освітнього процесу. У зв'язку з цим, основний напрям діяльності професорсько-викладацького складу кафедр університету полягає у розробці навчально-методичного забезпечення дисциплін: робочих програм навчальної дисципліни, навчальних посібників, конспектів курсів лекцій, інструктивно-методичних матеріалів до практичних занять, індивідуальних завдань для самостійної роботи студентів з навчальних дисциплін (протягом семестру), контрольних завдань до семінарських занять, комплексних контрольних робіт до навчального курсу в цілому, методичних рекомендацій для студентів щодо самостійного опрацювання літератури, комплектів тестового контролю, програм практики, а також програми до екзаменів та екзаменаційних білетів.

Планування набору студентів на освітній ступінь «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право враховує сучасні потреби ринку праці. Типовими видами діяльності магістра права є професійна (судова, адвокатська, прокурорська, нотаріальна та ін.), виховна, освітня, організаційно-управлінська робота. Юрист здійснює свою діяльність в органах державної влади та місцевого самоврядування, навчально-виховних закладах, в юридичних фірмах, у судових та правоохоронних органах, у нотаріальних конторах та адвокатських колегіях, на підприємствах, установах та організаціях, у центрах безоплатної правової допомоги тощо. У разі отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката, випускник університету має право представляти інтереси громадян та підприємств у судах, надсилати адвокатські запити, брати участь у кримінальних, господарських, цивільних, адміністративних судових процесах.

Висновок: надані закладом вищої освіти матеріали підтверджують, що зміст підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право та відповідна нормативно-правова база організації освітнього процесу повністю відповідають встановленим вимогам до акредитації.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Організація та навчально-методичне забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право в університеті відбувається згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 16.10.2009 р. №943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи» та Методичними рекомендаціями Міністерства освіти і науки України щодо впровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах (лист МОН України від 26.02.2010 р. №1/9-119), Стратегією розвитку Бердянського державного педагогічного університету на період до 2021 року (затверджено рішенням вченої ради БДПУ від 21.12.2017 р. №5), Концепцією освітньої діяльності Бердянського державного педагогічного університету на період до 2019 року (затверджено рішенням вченої ради БДПУ від 26.02.2015 р., протокол №8; введено в дію наказом БДПУ від 27.02.2015 р. №37), Положенням про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті (затверджено рішенням вченої ради БДПУ від 25.06.2015 р., протокол №13; введено в дію наказом БДПУ від 31.08.2015 р. №115), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Бердянським державним педагогічним університетом (затверджено рішенням вченої ради БДПУ від 27.08.2015 р., протокол №1; введено в дію наказом БДПУ від 31.08.2015 р. №115) та здійснюється на основі нових концепцій із застосуванням науково-методичних досягнень та напрацювань юридичної практики.

БДПУ активно запроваджує в освітній процес європейські стандарти та рекомендації і є членом консорціуму міжнародного проекту QUAERE «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів та рекомендацій» в рамках програми ERASMUS+. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності побудована з урахуванням «Європейських стандартів та рекомендацій» (ESG 2015). Опис внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності БДПУ затверджений вченою радою БДПУ 21.12.2017 р. протокол №5.

Деканат гуманітарно-економічного факультету і випускова кафедра правознавства працюють над удосконаленням навчальних планів та програм, ураховуючи нові концептуальні підходи до вищої освіти та вимоги до другого (магістерського) рівня вищої освіти. Організація освітнього процесу на факультеті спрямована на створення можливостей творчого засвоєння студентами програмового матеріалу, оволодіння ними методами пошукової діяльності, формування високого рівня правосвідомості та громадської активності. Колектив викладачів готує фахівців з неупередженим поглядом на світ, почуттям внутрішньої свободи, нестандартним і водночас критичним мисленням, громадською активністю та відповідальністю, потребою бачити нові проблеми, сформованим умінням розв'язувати їх, здатністю працювати в умовах висококонкурентного ринку юридичних послуг.

Управління і контроль за освітнім процесом підготовки фахівців, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, мають таку ієрархічну структуру: «викладач – кафедра – деканат – навчальний відділ – ректорат» з чітким розподілом обов'язків і відповідальності. Їх функції регулюються Положенням про планування та облік основних видів роботи науково-педагогічних працівників Бердянського державного педагогічного університету (затверджено рішенням вченої ради БДПУ від 30.06.2016 р., протокол №17; введено в дію наказом БДПУ від 01.07.2016 р. №102). Положенням про кафедру та Положенням про факультети (затверджені рішенням вченої ради БДПУ від 31.10.2013 р., протокол №3; введені в дію наказом БДПУ від 01.11.2013 р. №166).

Чітку систему організації навчання здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «магістр» забезпечує графік освітнього процесу університету та факультету, а також робочі плани зі спеціальності 081 Право, які затверджуються кожного навчального року.

Іншим документом, що регулює навчальний процес, є розклад занять. При складанні розкладу деканат враховує динаміку працездатності студентів упродовж дня й тижня, прагне рівномірно чергувати різні види та форми занять, зробити розклад стабільним.

Такий підхід до складання розкладу дозволяє повною мірою забезпечити виконання дидактичних вимог щодо організації аудиторних занять та самостійної роботи студентів, підвищити рівень ефективності освітнього процесу.

Планування навчального навантаження викладачів кафедри правознавства та його виконання обговорюється на засіданнях кафедр на початку, в середині та в кінці навчального року. Середнє навантаження викладачів кафедри складає 600 годин. Виконання викладачами кафедри правознавства навантаження контролюється завідувачем кафедри. За необхідності.

в робочому порядку здійснюється перерозподіл навантаження. Усі зміни фіксуються і належним чином оформлюються.

Протягом навчального року аналізуються причини недовиконання або перевиконання викладачами запланованого навантаження і вносяться корективи у планування. Особлива увага звертається на недоліки у плануванні з метою їх усунення наступного року.

Упродовж усього навчального року кафедра правознавства узгоджує з деканатом факультету питання планування освітнього процесу, розподілу різних видів навчальної діяльності, рівномірності та послідовності їх проведення.

Особлива увага приділяється організаційно-методичному забезпеченню освітнього процесу. Кожна дисципліна навчального плану має навчально-методичний комплекс, що відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України. До навчально-методичних комплексів входять навчальні та робочі програми, тексти лекцій, плани семінарських або практичних, лабораторних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів, питання для самоконтролю, тематика курсових робіт з методичними вказівками щодо їх виконання; програми практик (за необхідності); завдання для поточного контролю, підсумкові тестові завдання, питання до заліків, екзаменів, ректорські контрольні роботи, комплексні контрольні роботи (для нормативних дисциплін). Окремо розроблені програми підсумкової атестації, тематика кваліфікаційних робіт та методичні рекомендації щодо їх виконання.

Методична забезпеченість освітнього процесу відповідає сучасним вимогам. Кафедра правознавства, так само як і всі кафедри університету, проводить цілеспрямовану роботу з розробки та вдосконалення навчально-методичних комплексів у напрямку регламентації всіх видів навчальної діяльності студентів. Проте деякі питання методичного забезпечення вимагають більш ретельного наукового обґрунтування, зокрема, зміст і обсяг пакету презентаційних матеріалів із фахових дисциплін.

Дисципліни всіх циклів навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» на 100% забезпечені навчально-методичними матеріалами, зокрема, навчальними програмами, планами практичних та лабораторних робіт, завданнями для самостійної роботи студентів, комплексними контрольними роботами.

Забезпечення студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, навчально-методичною літературою, можна вважати задовільним, про що свідчать показники (коефіцієнт забезпечення студентів із фахових дисциплін – кількість підручників та навчальних посібників на одного студента відповідає акредитаційним вимогам), проте окремі позиції навчально-методичної літератури потребують оновлення.

Методичний кабінет кафедри правознавства забезпечений достатньою кількістю як українських, так і іноземних видань: підручники, навчальні посібники, практикуми з цивільного та кримінального права, господарського права, кримінології, криміналістики, юридичної деонтології тощо; фахових періодичних видань: журнали «Вісник Прокуратури», «Право України», «Підприємництво, господарство і право», газета «Юридичний вісник України», «Урядовий кур'єр» та інші періодичні видання.

Сучасний розвиток науки і правозастосовної практики вимагає постійного оновлення курсів за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право. Це стимулює розробку викладачами кафедри нових навчально-методичних матеріалів. Зокрема, викладачами кафедри розроблено: Методичні рекомендації до написання курсових робіт з юридичних дисциплін (розробник к.ю.н., доцент Д.В. Каменський); Методичні рекомендації до написання бакалаврських і магістерських робіт з юридичних дисциплін (розробник д.ю.н., професор Ю.М. Фролов); Наскрізна програма та методичні рекомендації до організації проведення навчальної та виробничої практики (розробники к.ю.н., доценти К.Б. Дудорова та Г.М. Линник).

Усі кафедри, які здійснюють підготовку студентів за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, організовують освітній процес таким чином, щоб він був спрямований на реалізацію конкретних завдань, передбачених реформою освіти в Україні та Болонським процесом.

Навчально-методичне забезпечення всіх дисциплін, які викладаються за кредитно-трансферною системою, представлено на електронних інформаційних носіях. Частина дисциплін забезпечена навчальними презентаціями, які використовуються як ілюстративний (візуальний) матеріал на лекціях, а також пропонуються студентам для самостійної (дидактичної) роботи. Матеріали зосереджені на кафедрі правознавства, в методичному кабінеті, в комп'ютерному класі, закріпленому за факультетом, а також на сайті БДПУ (навчальні ресурси – навчальні матеріали). Отже, в БДПУ створені належні умови для вільного отримання і користування студентами, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, навчально-методичними матеріалами.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу постійно перебуває в центрі уваги методичної та вченої рад гуманітарно-економічного факультету. Ця робота чітко спланована: регулярно проводяться засідання методичних та вчених рад, на яких розглядаються питання організації освітнього процесу, його методичного забезпечення, вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців.

На засіданнях методичної ради розглядаються різні аспекти методичної роботи та шляхи її поліпшення з урахуванням інноваційної спрямованості навчання. Практикується обговорення як окремих питань цього напрямку (розробка фахових курсів вільного вибору і методика їх викладання, вивчення забезпеченості студентів навчальною та методичною літературою), так і загальні питання вдосконалення методичної роботи та обговорення досвіду роботи викладачів. Методична рада контролює взаємовідвідування навчальних занять викладачами факультету, проведення відкритих лекцій.

Головним завданням кафедри правознавства в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців є трансформування систем дисциплін теоретичного і практичного циклів з метою підсилення їх професійно-практичного спрямування та багатоступеневої системи освіти. Під час проведення аудиторних занять викладачами кафедри застосовуються такі форми навчання: лекційні, практичні, семінарські, самостійні. Викладачі кафедри здійснюють керівництво практиками, курсовими роботами; організовують самостійну роботу студентів, проводять семестровий та поточний контроль успішності студентів.

Більшість викладачів організовують освітній процес таким чином, щоб він імітував те середовище, у якому доведеться працювати майбутнім юристам, формував би у студентів уміння й навички розв'язання практичних завдань і успішного вирішення різноманітних правових ситуацій. Із цією метою в освітньому процесі використовуються активні методи навчання: проблемні лекції, дискусії з різних правових проблем, ігри-змагання, навчально-педагогічні ігри, тренінги, судові дебати та юридичні вікторини, включене спостереження, що дає можливість формувати інтегральні, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності в майбутніх фахівців шляхом залучення їх до інтенсивної пізнавальної діяльності. Методи активного навчання особливо широко використовуються під час практичних і лабораторних занять, а також на практикумах.

Провідними інноваційними технологіями, які використовують викладачі кафедри правознавства є: особистісно зорієнтовані, інтеграційні, інформаційні, дистанційні, розвивальні, комп'ютерні, мультимедійні технології. Домінуюче місце займають заняття у формі лекцій та практичних занять, на яких більше уваги приділяється методам навчання на проблемному (аналітичному) рівні. З метою підвищення ефективності проведення лекційних занять викладачами кафедри правознавства використовуються такі нетрадиційні форми їх проведення: лекції-дискусії (Каменський Д.В.), лекції з опорним конспектом, схемами-таблицями для студентів (Іванова Н.С., Дудорова К.Б.), проблемна лекція (Фролов Ю.М.), лекція з розбором конкретних практичних ситуацій (Каменський Д.В., Линник Г.М., Мирошніченко В.О.).

Під час проведення практичних, самостійних занять, а також консультацій викладачі широко використовують такі види контролю як усні та письмові відповіді студентів, тестування, виконання індивідуальних завдань, співбесіди, підготовка презентацій тощо. Ці контрольні заходи дозволяють викладачам перевірити та оцінити якість засвоєння студентами навчального матеріалу, набутих ними умінь і навичок, рівень підготовки до роботи за обраною спеціальністю.

Методична та вчена рада гуманітарно-економічного факультету, кафедра правознавства та інші кафедри, що здійснюють підготовку юристів, приділяють значну увагу організації та плануванню самостійної роботи студентів, керуючись Положенням про організацію самостійної роботи студентів БДПУ (введено в дію рішенням вченої ради БДПУ від 29.03.2012 р., протокол №9). Роль самостійної роботи з року в рік зростає, адже час навчання в університеті, залишається незмінним, а обсяг наукової та навчально-методичної інформації постійно збільшується. У навчальних планах час, який виділяється студентам на самостійну роботу, складає в середньому 50% від її загального обсягу.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти з усіх дисциплін забезпечена методичними матеріалами на рівні 100%. Викладачами кафедри чітко виділені питання для самостійного опрацювання та розроблені методичні рекомендації щодо її виконання, створено фонд лекцій. Організація освітнього процесу передбачає різні види самостійної роботи студентів: поглиблене вивчення матеріалу за рекомендованими підручниками і навчальними посібниками; самостійне опрацювання окремих розділів, тем, логічно завершених частин курсу; виконання поточних завдань, творчих робіт, підготовка рефератів; аудиторне

проектування під керівництвом викладача в спеціалізованих кабінетах; виконання індивідуальних та групових проектів; вирішення конкретних правових ситуацій і задач; участь у науково-дослідній роботі.

Виконання і якість самостійної роботи постійно контролюється викладачами, тьюторами та деканатом факультету. Проте в організації самостійної роботи студентів є й недоліки. Часто бракує координації обсягу обов'язкової роботи в межах факультету, інколи порушується система планування лекційних і практичних занять, що призводить до перевантаження студентів в окремі дні і тижні.

Виконання студентами курсових робіт з юридичних дисциплін є важливою складовою частиною освітнього процесу, однією з форм підготовки кваліфікованих фахівців у галузі права. Курсова робота є самостійним юридичним дослідженням і є важливою складовою навчального процесу як засобу перевірки готовності студентів до самостійної та водночас якісної наукової роботи. Організуючи роботу студентів над виконанням курсових робіт, викладачі кафедри керуються Методичними рекомендаціями з написання курсових робіт з юридичних дисциплін (затверджені рішенням кафедри правознавства БДПУ від 03.09.2018 р., протокол №1).

Написання курсової роботи впливає на формування професійної свідомості, правової культури та професійно значущих якостей особистості майбутнього юриста, формує його компетентності.

Одним із важливих питань в організації роботи студентів над виконанням курсових робіт є правильне визначення їх тематики. Тематика курсових робіт відповідає завданням підготовки юристів, органічно поєднує в собі теоретичний матеріал навчальних курсів і практичні потреби юридичної професії. Тематика курсових робіт розробляється на основі фактичного матеріалу правової практики студентів. Саме тому написання курсових робіт планується після завершення теоретичного курсу і проходження студентами практики в органах влади, на підприємствах, установах та організаціях, яка максимально використовується для збирання матеріалу і проведення безпосереднього емпіричного дослідження. Також тематика курсових робіт будується на результатах наукової роботи членів кафедри правознавства і студентських наукових гуртків із широким залученням сучасної наукової літератури. Перелік тем курсових робіт регулярно переглядається і затверджуються на засіданні кафедри правознавства.

Підготовка кваліфікованих юристів передбачає поєднання теоретичних знань з практичними вміннями і навичками їх застосування в професійній діяльності. Відповідно, практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. Організація проходження студентами практики здійснюється відповідно до Положення про проведення практики студентів Бердянського державного педагогічного університету (введено в дію наказом БДПУ від 26.12.2013 р. №198) та Наскрізної програми практик для студентів спеціальності 081 Право (затвердженого рішенням кафедри правознавства БДПУ від 01.10.2017 р., протокол № 2).

Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення, формування в студентів необхідного і достатнього обсягу практичних знань і вмінь відповідно до

освітнього ступеня «магістр». Практика покликана сформувати в майбутніх юристів професійне мислення, уміння і навички розв'язувати практичні завдання, забезпечити оволодіння ними формами і методами діагностичної, консультаційної, позовної та судової роботи, сприяти усвідомленню студентами своїх особистісних якостей і рівня підготовленості до майбутньої професійної діяльності, ознайомити їх зі специфікою діяльності юриста в різних місцях працевлаштування.

Позитивним є те, що більша частина студентів має можливість проходити різні види практик у межах одних і тих самих баз практик (у судах, адвокатських конторах, у нотаріусів, в органах поліції та прокуратури тощо). Це дає їм можливість детальніше ознайомитися з особливостями роботи колективу, а адміністрації – вивчити професійні якості студентів і дати об'єктивну оцінку рівня їх підготовки до майбутньої діяльності. Практика дає можливість перевірити ступінь готовності практиканта до самостійної діяльності, оцінити свої здібності, професійні якості з точки зору відповідності їх вимогам, що висуваються до успішного юриста. Тому в цей період надзвичайно інтенсифікується професійна самоосвіта і самовиховання майбутніх правників.

Студенти-правники проходять практики зокрема на базі Головного територіального управління юстиції в Запорізькій області, Бердянського центру безоплатної правової допомоги, виконкому Бердянської міської ради, Бердянської юридичної консультації Запорізької колегії адвокатів, ФГ «Мрія», ГО «Пролісок-Бердянськ», Бердянського міського відділу виконавчої служби, приватних юридичних консультацій м. Бердянська.

Усі види практик забезпечені програмами, методичними рекомендаціями щодо виконання основних завдань, зразками наочного матеріалу.

Результати навчальних і виробничих правових практик аналізуються на підсумкових конференціях, радах інституту, засіданнях кафедри правознавства. Наслідки обговорення дозволяють констатувати певні успіхи в формуванні фахової компетентності.

Умовою діяльності Бердянського державного педагогічного університету є наявність системи забезпечення і контролю якості освітніх послуг. При цьому колектив науково-педагогічних працівників керується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Бердянським державним педагогічним університетом (затверджено рішенням вченої ради БДПУ від 27.08.2015 р., протокол №1; введено в дію наказом БДПУ від 31.08.2015 р. №115).

На вченій раді університету та ректораті не рідше одного разу на півріччя розглядаються питання про якість освітнього процесу в БДПУ, окремих факультетів, кафедр.

Система контролю знань студентів, яка спрямована на подальше вдосконалення освітнього процесу, перебуває у центрі постійної уваги методичної і вченої рад гуманітарно-економічного факультету. Це дає можливість отримати інформацію про ступінь реалізації освітньо-виховних цілей на різних етапах навчання, про результати навчально-пізнавальної діяльності студентів, їх успіхи та недоліки.

Проведення поточного контролю рівня знань, умінь та навичок студентів за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право здійснюється в ході освітнього процесу шляхом проведення усного та письмового опитування, контрольних робіт,

тестування тощо. Поточний контроль забезпечує зворотний зв'язок студент – викладач у процесі навчання. Цей контроль на рівні викладача проводиться на всіх видах занять та є самооцінкою ефективності його праці. Завідувач кафедри контролює хід навчального процесу та виконання контрольних заходів.

Поточний контроль на рівні деканату гуманітарно-економічного факультету здійснюється шляхом перевірки ходу освітнього процесу, виконання планів проведення контрольних заходів, підсумкових контрольних робіт, графіків виконання курсових робіт. Підсумки такого контролю обговорюються на засіданнях кафедр, методичній раді факультету та доповідаються на засіданні вченої ради факультету.

Проведення підсумкового контролю рівня знань, умінь та навичок студентів за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право проводиться наприкінці кожного семестру у вигляді захисту курсових робіт, практик, складання заліків та екзаменів.

Викладачі кафедр, які готують майбутніх юристів, приділяють велику увагу глибокому і всебічному аналізу наслідків проведення екзаменів. Позитивним є те, що до підбиття підсумків заліково-екзаменаційної сесії залучається студентський актив. У процесі аналізу результатів сесії визначається ефективність процесу вивчення тієї чи іншої дисципліни, оцінюються вміння студентів організовувати свою навчальну діяльність та продуктивно використовувати час. Крім того, викладачі мають змогу переконатися в доцільності застосування різних методів навчання, правильності організації самостійної роботи студентів тощо.

Ректорський контроль якості підготовки студентів за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право проводиться з дисциплін, що були вивчені в попередньому семестрі, як для перевірки готовності студентів до підсумкового контролю, так і для перевірки залишкових знань студентів. Ректорський контроль проводиться за розробленими кафедрою ректорськими контрольними роботами (РКР) з відповідних дисциплін.

Керівництво організацією та проведенням ректорського контролю покладається на проректорів, навчальний відділ. Навчально-методичне забезпечення ректорського контролю покладається на відповідні кафедри та навчальний відділ.

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті (затверджено рішенням вченої ради БДПУ від 25.06.2015 р., протокол №13; введено в дію наказом БДПУ від 31.08.2015 р. №115), для проведення підсумкової атестації випускників створюється екзаменаційна комісія. Строк проведення підсумкової атестації визначається навчальним планом.

Робота екзаменаційної комісії регулюється Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Бердянському державному педагогічному університеті (затверджено вченою радою університету 26.02.2015 р., протокол №8; введено в дію наказом БДПУ від 27.02.2015 р. №37).

Висновок: за результатами аналізу показників навчально-методичного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право експертна комісія зазначає, що освітній процес здійснюється відповідно до чинних вимог, затверджених освітньо-професійною програмою, навчальним планом, вимогами нормативних та навчально-методичних документів у галузі вищої освіти. Комісією встановлено, що всі дисципліни навчального плану, тематика курсових робіт, програми практики та підсумкової атестації мають необхідне методичне забезпечення. Таким чином, навчально-методичне та програмове забезпечення освітнього процесу з кожної дисципліни робочого плану, організація освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право повністю відповідають акредитаційним вимогам.

5. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Підготовка здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право здійснюється 24 викладачами кафедр гуманітарно-економічного факультету Бердянського державного педагогічного університету, з них – докторів наук, професорів – 4 (16,67%). Штатних кандидатів наук, доцентів – 15 (62,5%). Старших викладачів – 3 (8,33%). 22 викладачі задіяні на постійній основі та один, Петягіна І.Б., на засадах зовнішнього сумісництва. Переважна більшість викладачів мають понад 15 років науково-педагогічного стажу в ЗВО.

Із усіма працівниками кафедри укладені контракти, а також затверджені накази про прийняття їх на роботу.

Науково-педагогічна кваліфікація всіх викладачів (100%) відповідає змісту дисциплін, що викладаються ними.

Середній вік викладачів – 45 років (кандидатів наук, доцентів, старших викладачів).

Випусковою кафедрою з підготовки юристів за освітнім ступенем «магістр» є кафедра правознавства.

Рівень закладу освіти визначають висококваліфіковані, досвідчені науково-педагогічні кадри.

Професійна підготовка здобувачів освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право забезпечується колективом кафедри правознавства.

На кафедрі працює 14 викладачів, серед яких 8,33% доктори наук, професори, 33,3% кандидати наук. 50% викладачів кафедри правознавства мають фахову юридичну освіту, досвід практичної роботи у сфері права.

Творчий пошук педагогічного колективу кафедри правознавства спрямовують провідні викладачі – доктор юридичних наук, професор Ю.М. Фролов, кандидати юридичних наук, доценти Д.В. Каменський, К.Б. Дудорова, кандидат юридичних наук, старший викладач Г.М. Линник та інші.

Кафедру правознавства очолює кандидат юридичних наук, доцент Д.В. Каменський. Каменський Д.В. є автором понад 120 наукових публікацій з актуальних проблем

кримінального права. У лютому 2010 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Кримінальна відповідальність за податкові злочини за федеральним законодавством США». Сфера наукових інтересів: кримінальна відповідальність за економічні злочини за законодавством України та США; кримінальна відповідальність юридичних осіб (корпорацій); порівняльне кримінальне право.

Каменський Д.В. пройшов наукове стажування в школі права Стетсонського університету (м. Галфпорт, штат Флорида, США) протягом вересня 2015 р. – березня 2016 р. А в червні 2017 р. прочитав курс лекцій з порівняльного кримінального права в цьому ж університеті. Має публікацію у журналі, що індексується у міжнародній наукометричній базі даних Scopus (Dmitriy Kamensky, Julia E. Sullivan. How cyber-attacks in Ukraine show the vulner ability of the U.S. power grid. – The Electricity Journal 30(2017). – P. 30–35.). Має грамоти: Міністерства освіти і науки України «За багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів та плідну науково-педагогічну діяльність» (2018 р.); ректора БДПУ «За високі показники в рейтингу міжнародної діяльності БДПУ» (13 травня 2016 р.); «За активну наукову діяльність» (19 травня 2016 р.); Лист від Посла США в Україні про визнання Дмитра Каменського переможцем Програми розвитку академічних працівників у 2015 р.; Подяку міського голови Бердянська «За плідну науково-педагогічну діяльність» (2016 р.). 12 жовтня 2018 р. виступив в якості спікера на I Форумі «Імплементация Acquis EC: зловживання ринком & сквіз-аут», що був присвячений актуальним проблемам розвитку фондового ринку України та протидії зловживанням на ньому.

Доктор юридичних наук, професор Ю.М. Фролов – автор понад 140 наукових публікацій з актуальних проблем адміністративного, цивільного та господарського права. Юрій Миколайович працює над написанням підручників, навчальних посібників з юридичних дисциплін, висуває пропозиції до проектів Законів України, постійно доповнює наукові коментарі Цивільного, Земельного, Бюджетного, Митного, Господарсько-процесуального, Цивільного процесуального та інших кодексів України.

У 2015 році Ю.М. Фролов (1 рік після захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за темою: «Вищі навчальні заклади у системі колективних суб'єктів адміністративного права») було присвоєне вчене звання професора кафедри господарського, адміністративного та цивільного права. У 2017 році Юрій Миколайович пройшов стажування в Інституті підвищення кваліфікації Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого (м. Харків).

Кандидат юридичних наук, доцент Дудорова К.Б. є автором 46 наукових публікацій з цивільного та сімейного права України. Коло наукових інтересів: «Недоговірні цивільно-правові зобов'язання», «Проблемні питання відшкодування моральної шкоди». У 2017 році пройшла стажування на базі кафедри цивільного права Запорізького Національного університету.

Кандидат історичних наук, доцент Макаренко Тамара Петрівна є фахівцем у сфері історії держави та права України та зарубіжних країн, вона є однією з авторів підручника з грифом МОН – Історія держави і права України / за ред. д-ра істор. наук, проф. В.В.

Соловйової [Лист МОН України №1/11-10187 від 03.07.2014]. Має нагороди: Нагрудний знак «Відмінник освіти» (Наказ МОН №592-К від 05.11.2015, посвідчення № 278); Почесна нагорода Медаль «За вагомий внесок у розвиток міста Бердянська» (посвідчення від 19 квітня 2016 р.); Почесна грамота Запорізького обласного комітету Профспілки працівників освіти і науки України (Постанова президії №П-20-3 від 12.09.2017).

Кандидат історичних наук, доцент Папанова В.А. займається науковим дослідженням питань: правова культура органів самоорганізації населення, правовий статус територіальної громади, проблеми збереження археологічної спадщини. Нагороджена знаком «Відмінник народної освіти», орденом Трудової Слави III ступеня, медаллю А.Макаренка, Почесною грамотою Міністерства освіти України, Почесними грамотами Запорізької облдержадміністрації, грамотами Запорізької держадміністрації, орденом та медалями Бердянського міськвиконкому.

Папанова В.А. проходила стажування на кафедрі історії та теорії держави і права Запорізького національного університету, а також тренінг на тему «Законодавство про самоорганізації населення в рамках» в рамках проекту Бердянської міської ради «Підвищення правової культури та кваліфікації органів самоорганізації населення. Навчальний курс в рамках програми соціального партнерства та ефективної взаємодії «Влада–громада» (2016 р.).

Кандидат педагогічних наук, доцент Мирошніченко В.О. є автором понад 40 наукових публікацій з питань правової освіти та загальних питань правознавства. Має Почесну грамоту Управління освітою і наукою Запорізької облдержадміністрації «За багаторічну сумлінну працю, особливий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів, плідну науково-педагогічну діяльність та з нагоди Днів науки» (Наказ обл. УОН від 06.02.2012 р.); Подяку Міністерства освіти і науки України «За багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у підготовку кваліфікованих спеціалістів та плідну педагогічну діяльність» (Наказ МОН №630-К від 01.12.2016 р.). У 2017 р. отримав сертифікат учасника Міжнародної науково-практичної конференції «Кальміуські правові читання: актуальні проблеми державного та муніципального управління» (м. Маріуполь). Мирошніченко В.О. пройшов стажування на базі кафедри історії і теорії держави та права Запорізького Національного університету (2017 р.).

До якісного складу проектної групи кафедри правознавства входять: Каменський Д.В., Дудорова К.Б., Фролов Ю.М. та Линник Г.М. Керівником проектної групи є завідувач кафедри правознавства, к.ю.н., доц. Каменський Д.В. Таким чином, проектна група кафедри складається з науково-педагогічних працівників, які працюють у Бердянському державному педагогічному університеті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності 081 «Право» і не входять до жодної проектної групи цього або іншого закладу вищої освіти. Відомості про керівника та членів проектної групи відповідають вимогам, встановленим п. 27 Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

Якісний склад групи забезпечення освітньо-професійної програми «Право» зі спеціальності 081 Право подано в таблиці 5.1.

**ЯКІСНИЙ СКЛАД ГРУПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ПРАВО»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО**

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Найменування посади	Найменування закладу, який закінчив викладач, рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту*	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно, або категорія, педагогічне звання	Найменування навчальних дисциплін, які закріплені за викладачем, та кількість лекційних годин з кожної навчальної дисципліни	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)	Примітки**
Особи, які працюють за основним місцем роботи (в тому числі за суміщенням)							
1.	Каменський Дмитро Васильович – гарант.	Завідувач кафедри, доцент кафедри правознавства	Запорізький інститут державного та муніципального управління, 2004 р. Спеціальність: Правознавство. Кваліфікація: Юрист. Диплом: АР № 25650412. Класичний приватний університет, 2013 р. Спеціальність: «Адміністративний	Кандидат юридичних наук, 12.00.08 - кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право (диплом: ДК № 060173, від 1 липня 2010 р.). Тема дисертації: «Кримінальна відповідальність за податкові злочини за федеральним законодавством США».	Проблеми протидії економічній злочинності (14) Економічна злочинність в Україні та США(8)	Підвищення кваліфікації: Школа права Стетсонського університету, (США, м. Галфпорт, Флорида. Лист від Програми академічних обмінів ім. Фулбрайта в Україні від 12 серпня 2015 р., тема: «Проблеми кримінальної відповідальності за економічними злочинами за	1, 2, 3, 5, 8, 10, 13, 16, 18

Голова експертної комісії

Р. В. Губань

			менеджмент». Кваліфікація: Менеджер (управитель) з адміністративної діяльності. Диплом: АР № 45708608.	Вчене звання: доцент кафедри кримінального права (атестат: 12ДЦ № 039158, від 26 червня 2014 р.).		законодавством України та США» Центр міжнародних правових досліджень, Австрія, м. Зальцбург. Сертифікат б/н, дата видачі: від 16 березня 2013 р	
2.	Фролов Юрій Миколайович	Професор кафедри правознавства	1. Всесоюзний юридичний заочний інститут, 1987 р. Спеціальність: правознавство. Кваліфікація: юрист. Диплом ПВ № 125584. 2. Приватний вищий навчальний заклад «Бердянський інститут підприємства», 2005 р. Спеціальність: «Економіка підприємства». Кваліфікація: магістр з економіки підприємства. Диплом: АР № 28174911.	Доктор юридичних наук; 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право (диплом: ДД № 003461, від 26 червня 2014 р.); тема дисертації: «Вищі навчальні заклади України у системі колективних суб'єктів адміністративного права»; професор кафедри господарського, адміністративного та цивільного права (атестат: 12ПР № 010601 від 30	Корпоративне право (10) Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності (6). Правовий захист економічної конкуренції (6) Зобов'язальне право (10) Інвестиційне право (6) Теорія кваліфікації злочинів (12) Комерційне право (8)	Підвищення кваліфікації: : Інститут підвищення кваліфікації Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого. Сертифікат № 883 від 17.02.2017 р. тема: «Актуальні питання правової регламентації укладання шлюбних договорів», дата видачі: від 17 лютого 2017 р.	2,3,8,10, 11,13,16,17.

Голова експертної комісії

Р.В. Губань

3.	Дудорова Катерина Борисівна	Доцент кафедри правознавства	Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка, 1991 р. Спеціальність: Правознавство. Кваліфікація: Юрист. Диплом: НВ № 891335.	червня 2015 р.). Кандидат юридичних наук, 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право (диплом: НК № 008193, від 31 травня 1995 р.). Тема дисертації: «Цивільно-правове регулювання діяльності товарних бірж в Україні». Вчене звання: доцент кафедри цивільного права (атестат: ДЦ № 004328, від 18 квітня, 2002 р.).	Право інтелектуальної власності (6). Актуальні питання правотворчості (6).	Підвищення кваліфікації: Запорізький національний університет. Кафедра цивільного права. Тема: «Актуальні питання цивільного та сімейного права». Свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК №00290. (наказ №794-к від 24.11.2017 р.)	2.3,9,10, 14,15,16,17.
4.	Линник Григорій Миколайович	Старший викладач кафедри правознавства	Запорізький інститут державного та муніципального управління, 2004 р. Спеціальність: Правознавство. Кваліфікація: Юрист. Диплом: АР № 25650418.	Кандидат юридичних наук, 12.00.07 - <u>Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право</u> (диплом: ДК № 000795, від 10 листопада 2011 р.). Тема дисертації: «Адміністративно-	Юридична відповідальність у сфері господарювання (6) Організація правової роботи у сфері господарювання (6) Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності (6)	Підвищення кваліфікації: Запорізький національний університет. Свідоцтво ПК № 00075 (наказ № 767-к від 13.01.2016 р.), тема: «Особливості організаційно-правового статусу сільськогосподарських товаровиробників в	3,13,14,15,16,17,18

Голова експертної комісії

Р. В. Губань

				правове регулювання інформаційної безпеки України»		Україні», дата видачі: 16 січня 2017 р.	
5.	Мирошніченко Володимир Олександрович	Доцент кафедри правознавства	Бердянський державний педагогічний університет (2007 р.) Спеціальність: педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Кваліфікація: викладач історії вищого, навчального закладу. Диплом АР № 32910243 Бердянський державний педагогічний університет (2007 р.) Спеціальність: управління навчальним закладом. Кваліфікація: керівник навчального закладу. Диплом АР № 32910246	Кандидат педагогічних наук, 13.00.02 – теорія та методика навчання історії (диплом: ДК № 063994, від 22 грудня 2010 р.). Тема дисертації: «Методика застосування проектної технології у процесі навчання історії в 10-му класі». Вчене звання: доцент кафедри педагогіки вищої школи, управління навчальним закладом та методики викладання суспільствознавчих дисциплін (атестат: 12ДЦ №034947 від 25 квітня 2013 р.).	Юридична освіта та правова педагогіка України (8) Актуальні проблеми національної безпеки України (8)	Підвищення кваліфікації: Запорізький національний університет, 2017 р. Свідоцтво ПК № 00291 (наказ №794-к від 24.11.2017 р.), Тема: «Проблеми тлумачення норм права», дата видачі: від 30 грудня 2017 р.	2, 3, 10, 13, 17

Примітка: Опис видів і результатів професійної діяльності членів групи забезпечення, які застосовується до визнання кваліфікації, відповідної спеціальності, було подано в таблиці 5.3.1. акредитаційної справи.

Голова експертної комісії

 Р.В. Губань

Всі науково-педагогічні працівники кафедри правознавства, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187.

Для другого (магістерського) рівня вищої освіти кадровий склад закладу освіти повинен включати з розрахунку на кожні десять здобувачів освітнього ступеня магістра одного викладача, який має кваліфікацію відповідно до спеціальності, науковий ступінь або вчене звання.

Із метою підвищення науково-професійного рівня викладання юридичних дисциплін для майбутніх фахівців і вдосконалення навчально-методичної та науково-дослідної роботи на кафедрі налагоджена діяльність за такими напрямками:

- організація та проведення науково-практичних конференцій з актуальних проблем права;
- підготовка до друку спільних збірників наукових праць викладачів і студентів, навчально-методичних посібників;
- участь у науково-практичних конференціях різного рівня, семінарах, круглих столах та тренінгових програмах.

Підвищення кваліфікації та атестація професорсько-викладацького складу проводиться згідно з планом кафедри правознавства за різними формами: стажування відповідно до п'ятирічного плану підвищення професійної кваліфікації викладачів, навчання в аспірантурі та докторантурі. Стажування викладачів кафедри правознавства проводиться на базі Запорізького національного університету, Донецького державного університету управління (м. Маріуполь), Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка (м. Сєверодонецьк), Класичного приватного університету (м. Запоріжжя), Маріупольського державного університету.

За останні п'ять років відповідно до плану підвищення кваліфікації пройшли всі викладачі кафедри. Крім того, підвищення кваліфікації викладачів здійснюється шляхом участі їх у роботі Всеукраїнських та Міжнародних наукових та науково-практичних конференцій у різних регіонах України та зарубіжжя, а саме: Києві, Одесі, Львові, Запоріжжі, м. Галфпорт (США), м. Пшеворськ (Польща) тощо.

Участь у конференціях різного рівня сприяє підвищенню науково-теоретичного та методичного рівня викладання правових дисциплін, що вивчаються в університеті, поліпшенню науково-дослідної роботи викладачів.

Активно здійснюється взаємовідвідування лекцій, практичних, лабораторних занять, результати яких колективно обговорюються на засіданнях кафедри з метою підвищення якості викладання, вдосконалення навчального процесу, оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Своїм теоретичним та практичним досвідом викладачі кафедри правознавства діляться зі студентами, організуючи пошукову роботу в проблемних групах, залучають студентів до активної науково-дослідної роботи. Традиційними стали такі форми залучення студентської

молоді до наукового пошуку, як тематичні конференції, юридичні турніри, диспути, ігрові судові процеси, правові брейн-ринги, майстер-класи тощо, які дозволяють формувати знання, професійні вміння й навички в майбутніх практичних юристів шляхом їх залучення до інтенсивної пізнавальної діяльності. Викладачі кафедри правознавства постійно готують студентів до участі в олімпіадах з права, конференціях різного рівня, конкурсах наукових проектів, Днях науки.

Кафедра правознавства має власну концепцію практичної підготовки студентів, яка передбачає поглиблення і закріплення теоретичних знань, одержаних студентами в процесі навчання в університеті, формування умінь і навичок застосовувати ці знання в професійній діяльності; формування в майбутніх юристів науково-дослідницького, творчого підходу до вирішення проблем професійної діяльності.

Розвиток професорсько-викладацького потенціалу кафедри правознавства може бути визначений як стабільний, динамічний, що дозволяє спрогнозувати постійне зростання кадрів вищої кваліфікації. Викладачі кафедри мають достатній теоретико-методичний потенціал для підготовки спеціалістів з права в сучасних умовах реформування вищої школи.

Починаючи з 2014 р., кафедра правознавства, співпрацюючи з Центром міжнародних правових досліджень (м. Зальцбург, Австрія), регулярно запрошує американських практикуючих юристів та викладачів для читання курсів лекцій з різних галузей американського права. У 2017 р. завідувач кафедри Каменський Д.В. прочитав у США курс лекцій з порівняльного кримінального права – студентам школи права Стетсонського університету.

***Висновок:** проведена на місці перевірка інформації щодо кількісних та якісних показників діяльності професорсько-викладацького складу БДПУ, наведеної в акредитаційній справі, свідчить про її достовірність і відповідність державним вимогам щодо кадрового забезпечення освітнього процесу в частині підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право.*

6. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Бердянський державний педагогічний університет має дев'ять навчальних корпусів, 3 гуртожитки загальною площею 12671,7 м², студентську їдальню на 120 місць, буфети. Загальна площа будівель – 39118,7 м², площа навчальних приміщень складає 19826,5 м².

В освітньому процесі використовуються як лекційні аудиторії, так і спеціалізовані кабінети та лабораторії, які оснащені аудіо та відеотехнікою. Площа навчально-лабораторних приміщень – 17426,5 м².

Крім того, в університеті обладнано комп'ютерні аудиторії, які містять у середньому по 10-20 ПК, підключених до мережі Інтернет. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу обладнанням, навчальними приладами, інструментами та матеріалами здійснюється відповідно до вимог навчальних програм.

В університеті постійно приділяється увага зміцненню матеріально-технічної бази освітнього процесу, забезпеченню кафедр сучасним обладнанням, приладами, комп'ютерною технікою, розширенню мережі комп'ютерних класів, системи WiFi тощо. Наприклад, в 2015 р. на кошти гранту Єврокомісії було придбано найсучаснішу техніку і відкрито Компетентісний центр інклюзивної освіти для проведення занять та різноманітних наукових та навчально-методичних заходів. У 2016 р. на кошти гранту «УКРінфосистеми» придбано комп'ютерну техніку, інтерактивну дошку, проектор, та відкрито Центр вивчення мов.

У 2010-2011 рр. для підвищення якості навчання студентів-журналістів на кошти гранту від Фонду розвитку ЗМІ посольства США було надано сучасне технічне оснащення для лабораторії радіожурналістики БДПУ, а в 2017-2018 рр. – для створення навчальної лабораторії «Телестудія медіацентру».

У 2017 р. для лабораторії Енергетичних машин за кошти БДПУ були придбані прилади та обладнання, а саме: трансформатор трьохфазний ТСЗМІ-1,6, міліамперметри, амперметри, вольтметри, цифрові вимірювальні прилади та ін.

У 2018 р. були придбані комп'ютери у кількості 48 одиниць, 4 акустичні системи ClarityMax15MN-S, 4 мультимедійних екрани, 4 проектори OptimaGT 1080e, лінгафонний кабінет ЛКФ-024 з комп'ютером вчителя та монітором PHILIPSмодель 223V7QNAВ\01, пульт учня, системний блок ЛОТОС-024 з лінгафонно-тестовою системою «Лотос» Стереогарнітура (аудіо навушники з мікрофоном), меблі для навчальних аудиторій.

Всі будівлі та споруди, що використовуються в освітньому процесі, відповідають санітарним нормам і правилам пожежної безпеки, державним будівельним нормам України ДБН В2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», затвердженим наказом Держкоммістобудування України від 27.06.96 № 117. Територія навколо навчальних корпусів та гуртожитку має зелені насадження, газони, сквери, асфальтові доріжки та під'їзди.

Університет підтримує в належному стані системи опалення, електро- та водопостачання. З метою впровадження енергозберігаючих технологій поетапно проводиться установка металопластикових вікон, виконується своєчасно заміна (або ремонт) та перевірка лічильників тепла, води, електроенергії, використовуються енергозберігаючі лампи.

Облік матеріальних цінностей здійснюється згідно з чинними інструкціями. Щорічно проводяться підсумкові інвентаризації матеріальних цінностей за встановленими рахунками, а також щомісячні вибіркові ревізії за поточними планами.

Одним із пріоритетних напрямів розвитку освітньої діяльності в Бердянському державному педагогічному університеті є запровадження новітніх інформаційних технологій у освітній процес і його обслуговування. Головна мета полягає в ефективному використанні програмно-технічних засобів і комп'ютерної техніки.

В університеті створено локальну комп'ютерну мережу з виходом до Інтернету, який забезпечується трьома провайдерами. У комп'ютерних класах, які обладнані сучасною технікою, проводяться практичні заняття з усіх дисциплін, навчальні програми яких

передбачають використання комп'ютерної техніки. Навчальні аудиторії використовуються також для організації самостійної роботи студентів, викладачів та працівників університету. Продовжується робота з оновлення та розширення комп'ютерного парку, впроваджуються найсучасніші програмні системи та додатки, студенти мають можливість працювати в мережі Інтернет. В освітньому процесі використовується ліцензійне програмне забезпечення. Демонстраційні версії та програмне забезпечення фірми Microsoft встановлене згідно з програмою Microsoft Developer Network Academic Alliance.

В університеті вирішуються питання матеріального забезпечення соціально побутових потреб студентів: іногородні студенти на 70% забезпечені гуртожитком. Слід зазначити, що для студентів створено належні умови для фізичного та духовного розвитку. Університет має три спортивні зали, спортивні майданчики, наявність оснащення для проведення секції настільного тенісу, баскетболу, волейболу, міні футболу, фітнесу, аеробіки, пауерліфтингу, важкої атлетики, армспорту, шахів, легкої атлетики, гімнастики. Для цього в 2017 р. було поновлене спортивне обладнання та інвентар.

Серед перспективних проектів розвитку матеріальної бази на 2019 р. є створення зали судових засідань, використання якої дозволить студентам правникам набути необхідних компетентностей та навичок практикуючого юриста, зокрема ораторських процесуальних.

Висновок: експертна комісія констатує, що Бердянський державний педагогічний університет має достатню кількість та належне облаштування навчальних, адміністративних та службових приміщень, які необхідні для організації освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право та санітарно-технічний стан яких відповідає встановленим нормативним вимогам.

7. Інформаційне забезпечення освітнього процесу

Сучасний розвиток науки вимагає інформатизації всіх ланок освітнього процесу. Насамперед це стосується процесів накопичення, обробки, зберігання та розповсюдження наукової інформації. У Бердянському державному педагогічному університеті створені необхідні умови для широкого використання сучасних інформаційних технологій і комп'ютерної техніки на всіх рівнях навчально-виховної, наукової та адміністративно-господарської діяльності.

Бібліотека БДПУ – це сучасний інформаційний центр, що забезпечує реалізацію потреб користувачів у одержанні найновішої інформації. В структурі університету 2 бібліотеки: бібліотека Бердянського державного педагогічного університету, загальна площа приміщень якої становить 772,3м² та бібліотека Економіко-гуманітарного коледжу БДПУ, загальна площа приміщень якого становить 96,6м².

Обслуговування літературою студентів та професорсько-викладацького складу здійснюється 3-ма абонементами і читальним залом на 80 читальних місць. Крім того, працюють спеціалізовані читальні зали на факультетах та кафедрах: суспільних дисциплін (22 місця), філологічних дисциплін (32 місця), дошкільної педагогіки та психології (25 місць), методики початкової освіти (32 місця), комп'ютерних технологій (20 місць).

Число читачів за єдиною реєстраційною картотекою складає 5656 осіб, зокрема, здобувачів вищої освіти – 5198, викладачів – 249.

За 2018 рік на запити користувачів довідково-інформаційним відділом надано 5191 довідок, у тому числі 1238 тематичних.

Одним із головних завдань бібліотеки є формування фонду відповідно до профілю університету та інформаційних потреб усіх категорій користувачів.

Комплектування фонду бібліотеки Бердянського державного педагогічного університету здійснюється відповідно до Положення про комплектування книжкового фонду бібліотек та згідно з профілем університету, навчальними планами та програмами факультетів і спеціальностей. Станом на 01.10.2018 структура бібліотечного фонду складає:

Фонд	Навч. літерат.	Наукова література	Іноземна література	Інша література	Соціально-гуманітарна література	Художня література
272 823	173 454	39 929	10 978	101 649	138 143	33 031
100%	63,36 %	14,64 %	4 %	37,26 %	50,63%	12,11%

Медіа-центр накопичує та систематизує електронні версії праць як викладачів БДПУ, так і інших закладів вищої освіти. Ведеться підготовка до відкриття репозитарію електронних видань. Наразі на гуманітарно-економічному факультеті створена медіатека з навчальних дисциплін спеціальності 081 Право.

Також співробітниками бібліотеки проводяться семінари, конкурси, кінолекторії, квести, результатами яких є поширення інформації про можливості бібліотеки та популяризація читання, як такого.

Працює Фонд рідкісної та цінної книги, в якому проводяться історичні дослідження, створюються колекції історичних пам'яток. Зараз в ньому зберігається близько тисячі раритетів.

Бібліотека зареєстрована у бібліотечній асоціації України, підтримує зв'язок з національними бібліотеками України та бібліотеками ЗВО України.

Також є Електронна бібліотека, яка складається з праць викладачів університету (навчальні посібники, монографії, статті), колекції рідкісних видань, бібліографічних рекомендаційних списків.

У 2017 р. БДПУ одержав доступ до бази даних «Scopus», що дозволяє викладачами і студентам БДПУ постійно перебувати в сучасному інноваційному інформаційному полі.

У методичному кабінеті гуманітарно-економічного факультету БДПУ (каб. 143) зібрані періодичні юридичні видання, серед яких: «Право України», «Український юрист», «Підприємництво, господарство і право», «Вісник прокуратури». Також випикується газета «Юридичний вісник України».

Висновок: стан інформаційного забезпечення освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті відповідає акредитаційним вимогам і дозволяє здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право.

8. Якість підготовки випускників

Забезпеченню якості підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 Право підпорядковано матеріальні, фінансові, кадрові та науково-методичні ресурси університету.

Адміністрація університету здійснює моніторинг якості підготовки здобувачів вищої освіти другого «магістерського» рівня вищої освіти, забезпечує його прозорість, сприяє розвитку громадського контролю, дотримується принципу демократичності та гласності у формуванні контингенту студентів, ефективності організації освітнього процесу, побудови стосунків між студентами та викладачами на принципах толерантності та партнерства.

Протягом усього періоду навчання студенти послідовно засвоюють зміст двох циклів навчального плану, спрямованих на формування готовності випускників до виконання професійних функцій. У процесі викладання цих дисциплін увага спрямовується, в першу чергу, на формування у майбутніх фахівців ціннісних орієнтацій, формування готовності до професійного самовдосконалення, самоконтролю, самоаналізу та самооцінки особистісних і професійних якостей.

Із метою перевірки якості підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право проаналізовані результати написання курсових та попереднього захисту випускових кваліфікаційних робіт, звіти з виробничої практики, результати виконання студентами комплексних контрольних робіт (ККР).

Результати передостанньої (літньої) сесії здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право подані в таблиці 8.1.

Захист кваліфікаційної роботи становить особливу комплексну форму контролю, що в найбільш повному і чіткому вигляді характеризує досягнення здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право.

Під час попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт екзаменаційна комісія перевірила виконання студентами таких елементів: актуальність теми, її відповідність сучасному стану та перспективам розвитку певної галузі науки; вивчення та критичний аналіз монографічних і періодичних видань з проблеми дослідження; емпіричної бази; характеристика передового досвіду роботи в вибраній галузі; визначення предмета, мети і методів дослідження, опис та аналіз проведеної автором наукової роботи; узагальнення отриманих результатів, обґрунтування висновків.

Аналізуючи результати попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, слід зазначити, що студенти продемонстрували глибокі та міцні знання, навички ведення науково-дослідної роботи, орієнтуються в об'єкті та предметі наукового дослідження, розуміють механізми та закономірності правових процесів, володіють науковим понятійно-термінологічним апаратом.

Таблиця 8.1.

РЕЗУЛЬТАТИ ЗАЛІКОВО-ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ (ЛІТНЬОЇ) СЕСІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ПРАВО»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО

№	Назва дисципліни	Оцінки за сесію								Кількість студентів	Складали сесію		Абсолютна успішність, %	Якість навчання, %
		5	%	4	%	3	%	2	%		Кількість студентів	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Денна форма навчання														
1.	Актуальні питання правотворчості	-	-	6	100	-	-	-	-	6	6	100	100	100
2.	Інвестиційне право	3	50	3	50	-	-	-	-	6	6	100	100	100
3.	Методологія правових досліджень	-	-	6	100	-	-	-	-	6	6	100	100	100
4.	Тлумачення права	3	50	3	50	-	-	-	-	6	6	100	100	100
5.	Право інтелектуальної власності	-	-	6	100	-	-	-	-	6	6	100	100	100
6.	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1	17	5	83	-	-	-	-	6	6	100	100	100
7.	Теорія кваліфікації злочинів	3	50	3	50	-	-	-	-	6	6	100	100	100

Голова експертної комісії

 Р.В. Губань

8.	Юридична відповідальність у сфері господарювання	1	17	5	83	-	-	-	-	6	6	100	100	100
Заочна форма навчання														
1.	Актуальні питання правотворчості	6	46	7	54	-	-	-	-	13	13	100	100	100
2.	Інвестиційне право	9	69	4	31	-	-	-	-	13	13	100	100	100
3.	Методологія правових досліджень	3	23	9	69	1	8	-	-	13	13	100	100	72
4.	Тлумачення права	6	46	6	46	1	8	-	-	13	13	100	100	72
5.	Право інтелектуальної власності	4	31	9	69	-	-	-	-	13	13	100	100	100
6.	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7	54	6	46	-	-	-	-	13	13	100	100	100
7.	Теорія кваліфікації злочинів	6	46	7	54	-	-	-	-	13	13	100	100	100
8.	Юридична відповідальність у сфері господарювання	5	39	8	61	-	-	-	-	13	13	100	100	100

Голова експертної комісії

Р. В. Губань

Майже всі роботи виконані на засадах сучасних теоретико-методологічних і практичних ідей, на основі ґрунтовного теоретичного аналізу наукових досліджень та ідей передового юридичного досвіду, які стали підґрунтям у проведенні наукових досліджень студентів. Професійно та вичерпно розроблені загальні висновки до кожної роботи.

Зазначене вище засвідчує фундаментальність підготовки студентів, знання ними наукових літературних джерел, володіння науковою термінологією, повноту та зрілість знань, якість володіння українською мовою, уміння трансформувати здобуті знання у професійну діяльність. Наукові дослідження випускників відрізняються своїм професійним спрямуванням, відповідають сучасним потребам фахових галузей і перспективам їх розвитку.

Водночас зазначимо, що деякі труднощі виникли у студентів при оформленні кваліфікаційної роботи, а саме складання списку використаних джерел відповідно до останніх вимог, також були зауваження щодо формулювання завдань дослідження.

Результатом попереднього захисту кваліфікаційних робіт здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право стало рекомендація до захисту кваліфікаційних робіт.

Отже, результати попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право свідчать про високий рівень підготовки фахівців, його відповідність вимогам стандарту якості вищої освіти та акредитаційним вимогам.

Невід'ємною складовою частиною підготовки студентів до майбутньої діяльності юриста є виробнича практика, яка проводиться у визначені навчальним планом терміни, оформлюються відповідним наказом, забезпечені програмою та методичними рекомендаціями.

Відповідно до навчальних планів, здобувачі освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право проходили виробничу практику в органах влади, правоохоронних органах та на підприємствах міста Бердянська, а також за місцем проживання окремих студентів.

Практичну підготовку спрямовано на більш глибоке опанування здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право загальною структурою системи юридичної професії в Україні, функціональними особливостями її підрозділів, з умовами та організацією професійної діяльності юриста; удосконаленням комунікативних навичок; формуванням вміння планувати свою діяльність, застосовувати різні методи та методики переговорів, складанням юридичних документів тощо.

Аналіз результатів звітної документації виробничої практики, а також звітів керівників, відгуки практикуючих юристів та інших фахівців у галузі права, за якими були закріплені студенти, свідчить про високий рівень відповідальності, старанності та сумлінного ставлення студентів до її проходження, організованість та дисциплінованість.

Отже, результати проходження виробничої практики здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі

спеціальності 081 Право свідчать про високий рівень практичної підготовки фахівців, його відповідність вимогам стандарту якості вищої освіти та акредитаційним вимогам.

Виконання здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право курсової роботи з дисципліни «Юридична відповідальність у сфері господарювання» є важливою складовою частиною освітнього процесу, однією з форм підготовки кваліфікованих фахівців у галузі юриспруденції. Курсова робота є самостійним дослідженням і є органічною складовою освітнього процесу як засобу перевірки всебічної готовності студентів до самостійного наукового пошуку.

Курсова робота з «Юридичної відповідальності у сфері господарювання» передбачає обов'язкове вивчення студентами матеріалів господарського законодавства у сфері захисту господарських прав. Навчальний план для здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право передбачає захист курсової роботи в другому семестрі на I курсі.

Тематика курсових робіт відповідає завданням підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, вона будується на результатах наукової роботи членів кафедри правознавства з широким залученням сучасної наукової літератури.

Теми курсових робіт кожного року розробляються і затверджуються протоколами кафедри правознавства та відповідають змісту навчальної дисципліни «Юридична відповідальність у сфері господарювання». Студентам дозволяється запропонувати свою тему курсової роботи, якщо вона відповідає змісту навчальної дисципліни.

Результати виконання та захисту курсових робіт з дисципліни «Юридична відповідальність у сфері господарювання» свідчать про високий рівень виконання курсових робіт. Успішність виконання становить 100%, а якість виконання – 100%.

Отже, результати написання курсових робіт здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право свідчать про високий рівень підготовки фахівців, його відповідність вимогам стандарту якості вищої освіти та акредитаційним вимогам.

Для оцінки якості підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право було проаналізовано результати передостанньої заліково-екзаменаційної сесії та проведено комплексні контрольні роботи (ККР) вибірково з циклів навчальних дисциплін навчального плану.

Аналіз результатів передостанньої заліково-екзаменаційної сесії свідчить про те, що абсолютна успішність та якість навчання в цілому відповідають нормативам, встановленим Міністерством освіти та науки України. За денною формою навчання середні показники абсолютної успішності та якості навчання склали 100%. За заочною формою навчання середні показники абсолютної успішності склали 100%, а якість навчання – 93%.

Із метою перевірки якості підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право проаналізовано результати виконання студентами комплексних контрольних робіт (ККР) під час акредитаційної експертизи.

Структура та зміст комплексних контрольних робіт відповідає рекомендаціям науково-методичної комісії Міністерства освіти і науки України і дає можливість провести всебічну перевірку фахової підготовки. Зміст контрольних робіт охоплює достатній за обсягом матеріал навчальних дисциплін, що дає змогу отримати достатньо об'єктивні уявлення про наявність у студентів теоретичних знань та практичних умінь і навичок, зробити висновки щодо рівня їх теоретичної та фахової підготовки. Усі завдання, що включені до ККР, відповідають чинним навчальним програмам та вимогам освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081 Право. ККР містять завдання різних рівнів складності. Оцінка за виконання ККР у кінцевому вигляді виставлялася за чотирибальною системою за національною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та шкалою ЄКТС.

Згідно з графіком проведення ККР у період з 5 по 7 грудня 2018 р. здобувачами освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, було виконано ККР із таких дисциплін: «Філософія права», «Зобов'язальне право», «Юридична відповідальність у сфері господарювання» - з обох циклів підготовки. Контролем було охоплено 100% академічної групи.

Комплексна контрольна робота з дисципліни «Філософія права» призначена для виявлення у студентів рівня загальних знань з питань історії розвитку політико-правових доктрин в різних країнах та різні історичні епохи; знання сучасних тенденцій в розробці філософсько-правової парадигми; засвоєння закономірностей вивчення сутності природи права як динамічної єдності онтологічних, гносеологічних, логічних і аксіологічних засад. Комплексна контрольна робота складається з трьох теоретичних завдань.

Під час перевірки комплексної контрольної роботи, яку виконували 6 студентів (100%) 2 курсу магістратури (М2ПР групи) денної форми навчання, було одержано такі результати: «відмінно» – немає, «добре» – 5 (83%), «задовільно» – 1 (17%), «незадовільно» – немає. Абсолютна успішність склала 100%, а якість навчання склала 83%.

Комплексна контрольна робота з дисципліни «Зобов'язальне право» спрямована на виявлення рівня знань студентів у сфері правового регулювання договірної та позадоговірної діяльності, а також системи майнових відносин, цивільного законодавства, практичних питань застосування норм зобов'язального права. Комплексна контрольна робота складається з трьох теоретико-практичних завдань.

Під час перевірки комплексної контрольної роботи, яку виконували 6 студентів (100%) 2 курсу магістратури (М2ПР групи) денної форми навчання, було одержано такі результати: «відмінно» – 3 (50 %), «добре» – 2 (33 %), «задовільно» – 1 (17 %), «незадовільно» – немає. Абсолютна успішність склала 100%, а якість навчання – 83 %.

Аналіз результатів виконання ККР з дисципліни «Юридична відповідальність у сфері господарювання» дає можливість виявити рівень уявлень студентів із захисту господарських прав та інтересів; поняття, ознаки, функції та види юридичної відповідальності у сфері господарської діяльності, а також захисту прав суб'єктів господарювання; досудові і судові способи правового захисту суб'єктів господарювання, відшкодування збитків у сфері господарювання, штрафні та оперативно-господарські санкції, адміністративно-господарські санкції.

Кожний варіант ККР складається з трьох завдань. Під час перевірки комплексної контрольної роботи, яку виконували 6 студентів (100%) 2 курсу магістратури (М2ПР групи) денної форми навчання, було одержано такі результати: «відмінно» – 1 (17%), «добре» – 4 (66 %), «задовільно» – 1 (17 %), «незадовільно» – немає. Абсолютна успішність склала 100%, якість навчання – 83 %.

Аналіз результатів комплексних контрольних робіт показав високий рівень підготовки і органічне поєднання фундаментальних теоретичних знань з практичним досвідом, що свідчить про належний рівень якості освіти на факультеті та достатній рівень професійно-правової підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право.

Таким чином, розбіжність у якості навчання було зафіксовано лише щодо навчальної дисципліни «Філософія права»: під час самоаналізу якість навчання склала 83%, а під час акредитаційної експертизи – 66%. Якість навчання у двох інших дисциплінах «Зобов'язальне право» та «Юридична відповідальність у сфері господарювання» була незмінною – 83%.

Контроль у формі проведення ККР стає передумовою і поштовхом для визначення більш ефективних шляхів удосконалення освітнього процесу з метою усунення виявлених прогалин та недоліків у вивченні курсу. Перевірка засвоєння знань та сформованих навичок – важливі фактори становлення особистості студента й поліпшення якості навчального процесу.

Висновок: проведений експертною комісією аналіз якості підготовки і використання випускників засвідчив, що загальний рівень професійної підготовки майбутніх юристів відповідає акредитаційним вимогам щодо підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право, а університет і кафедра правознавства реалізують систематичні заходи, спрямовані на працевлаштування випускників, а також на налагодження постійних зв'язків із потенційними роботодавцями.

9. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи з їх усунення

У зв'язку з тим, що акредитація освітньо-професійної програми «Право» зі спеціальності 081 Право відбувається вперше у Бердянському державному педагогічному університеті, зауваження та приписи контролюючих органів, що здійснюють контроль за дотриманням Ліцензійних умов, а також скарги юридичних та фізичних осіб щодо освітньої діяльності ЗВО зі спеціальності 081 Право відсутні.

10. Загальні висновки і пропозиції

На підставі поданих на акредитацію матеріалів самоаналізу та перевірки на місці результатів діяльності Бердянського державного педагогічного університету підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності

081 Право галузі знань 08 Право за другим (магістерським) рівнем вищої освіти експертна комісія дійшла висновків:

1. Матеріально-технічна база, забезпечення навчальними приміщеннями, обладнання лабораторій, кабінетів, соціально-побутові умови БДПУ повністю відповідають вимогам вищої школи.

2. Формування контингенту студентів відповідає акредитаційним вимогам й засвідчує спроможність Бердянського державного педагогічного університету здійснювати підготовку здобувачів освітнього рівня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право.

3. Викладання навчальних дисциплін повністю (100%) підкріплено навчально-методичним забезпеченням (навчальні та робочі програми дисциплін, навчальний контент, плани практичних занять, завдання для лабораторних та самостійної роботи студентів, програми практик, тематика та методичні вказівки до написання курсових робіт, випускної кваліфікаційної роботи).

4. Студенти повністю забезпечені підручниками та навчальними посібниками. У читальному залі бібліотеки і методичному кабінеті є всі необхідні фахові періодичні видання. Викладачі та студенти мають постійний доступ до мережі Інтернет. Забезпеченість навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням складає 35%, що відповідає вимогам чинних ліцензійних умов.

5. Проектна група, група забезпечення за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право відповідають критеріям чинних ліцензійних умов.

6. Викладачі, які забезпечують освітній процес з підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право мають відповідну навчальним дисциплінам кваліфікацію, науковий ступінь (92,1%) та стаж науково-педагогічної роботи понад 10 років. Десять викладачів мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, що становить одного викладача на кожні десять здобувачів освітнього ступеня «магістр». Викладачі, які мають науковий ступінь доктора або вчене звання професора, проводять 43,4% лекцій з навчальних дисциплін. Підвищення кваліфікації за останні п'ять років здійснили всі викладачі випускової кафедри відповідно до щорічного графіку підвищення кваліфікації.

7. Якість підготовки студентів за результатами екзаменаційних сесій, захисту курсових робіт, проходження практик є високою та відповідає вимогам акредитації.

8. Аналіз виконання студентами комплексних контрольних робіт за спеціальністю 081 Право виявив 100% рівень успішності. Якість виконання контрольних завдань з нормативних дисциплін навчального плану склала 83%.

9. Потреба регіону у забезпеченні висококваліфікованими фахівцями, можливості Бердянського державного педагогічного університету, матеріально-технічна база, висококваліфікований професорсько-викладацький склад, належне науково-методичне забезпечення дає підстави до акредитації освітньо-професійної програми «Право» зі спеціальності 081 Право.

З метою підвищення рівня організації й здійснення освітнього процесу експертна комісія, здійснивши акредитаційну експертизу підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Бердянському державному педагогічному університеті, вважає за необхідне висловити такі рекомендації та пропозиції, які не впливають на загальну позитивну оцінку, але в подальшому дозволять покращити якість підготовки здобувачів:

1. Активізувати роботу випускової кафедри правознавства щодо написання наукових статей у періодичних фахових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, журналах з високим Імпакт-фактором, а також щодо написання навчальних посібників із юридичних навчальних дисциплін, що викладаються з акредитованої освітньо-професійної програми.

2. Спираючись на дослідження викладачів кафедри правознавства, залучених до науково-дослідної діяльності, розробити і подати проекти для участі у грантових конкурсах вітчизняних та іноземних організацій.

3. Зосередити зусилля на оновленні фонду юридичної літератури та мультимедійного обладнання, а також на більш активному впровадженні інноваційного програмного забезпечення (Moodle, електронні навчально-методичні комплекси дисциплін, бази нормативних актів «НАУ» та «ЛІГА»).

На підставі вище викладеного експертна комісія Міністерства освіти і науки України зробила висновок про можливість акредитації освітньо-професійної програми «Право» зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті.

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, доктор юридичних наук, доцент

 Р.В. Губань

Експерт:

доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету, кандидат юридичних наук

 М.І. Логвиненко

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор Бердянського державного педагогічного університету, доктор педагогічних наук, професор

І.Т. Богданов

Голова експертної комісії

 Р.В. Губань

Порівняльна таблиця
відповідності освітньої діяльності Бердянського державного педагогічного
університету за освітньо-професійною програмою «Право» зі спеціальності 081 Право
критеріям і вимогам до акредитації з підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр»

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційними рівнями		
	Магістр		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	відповідає нормативу
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	50	50	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності			
2.1 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин гуманітарного та соціально-економічного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	83	відповідає нормативу +8
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	відповідає нормативу +50
2.2 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин природничо-наукового (фундаментального) циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	100	відповідає нормативу +25
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	відповідає нормативу +50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів	10	33	відповідає нормативу +23

наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)			
2.3 Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин спеціальних (фахових) дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	90	відповідає нормативу +15
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	відповідає нормативу +50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	44	відповідає нормативу +34
2.4 Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)			
2.5 Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	відповідає нормативу
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	відповідає нормативу
доктор наук або професор			
кандидат наук, доцент	+	+	відповідає нормативу
3. Матеріально-технічна база			
3.1 Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	відповідає нормативу
3.2 Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	70	відповідає нормативу
3.3 Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102	12	14	відповідає нормативу

«Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)			+2
3.4. Наявність пунктів харчування	+	+	відповідає нормативу
3.5. Наявність спортивного залу	+	+	відповідає нормативу
3.6. Наявність стадіону або спортивного майданчика	+	+	відповідає нормативу
3.7. Наявність медичного пункту	+	+	відповідає нормативу
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1 Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	відповідає нормативу
4.2 Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	відповідає нормативу
4.3 Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	відповідає нормативу
4.4 Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):	100	100	відповідає нормативу
4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін			
4.4.2 Планів семінарських, практичних занять, завдань до лабораторних робіт (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
4.4.3 Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	відповідає нормативу
4.5 Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби) -	100	100	відповідає нормативу
4.6 Забезпеченість програмами всіх видів практик (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
4.7 Наявність методичних вказівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	відповідає нормативу
4.8 Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
4.9 Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	відповідає нормативу
5. Інформаційне забезпечення			
5.1 Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	відповідає нормативу
5.2 Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (% від потреби)	5	5	відповідає нормативу
5.3 Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	19	відповідає нормативу

			+15
5.4 Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації: - наявність обладнаних лабораторій; - наявність каналів доступу.	+	+	відповідає нормативу
6. Якісні характеристики підготовки фахівців			
6.1 Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
6.1.1 Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	відповідає нормативу
6.1.2 Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	відповідає нормативу
6.1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	відповідає нормативу
6.2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
6.2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
6.2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	відповідає нормативу
6.2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	55	відповідає нормативу +5
6.2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
6.2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	відповідає нормативу
6.2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	55	відповідає нормативу +7
6.2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
6.2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	відповідає нормативу
6.2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	55	відповідає нормативу +8
6.3. Організація наукової роботи			
6.3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових	-	+	

підрозділів			
6.3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	-	+	

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова,
доктор юридичних наук, доцент

Р.В. Губань

Експерт:

доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету, кандидат юридичних наук

М.І. Логвиненко

«3 експертними висновками ознайомлений»

Ректор Бердянського державного педагогічного університету,
доктор педагогічних наук, професор

І.Т. Богданов

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання ліцензійних умов у сфері вищої освіти

Порівняльна таблиця дотримання кадрових і технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти
підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Право»
зі спеціальності 081 Право
у Бердянському державному педагогічному університеті

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
КАДРОВІ ВИМОГИ щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність у закладі освіти підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти	+	+	відповідає нормативу
2. Наявність у складі підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти, тимчасової робочої групи (проектної групи) з науково-педагогічних працівників, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю	три особи, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук або професор	чотири особи, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук, професор	відповідає нормативу (+1)
3. Наявність у керівника проектної групи (гаранта освітньої програми):			
1) наукового ступеня та/або вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	+	+	відповідає нормативу
2) стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням стажу педагогічної роботи)	+	+	відповідає нормативу

4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	50	92,1	відповідає нормативу (+42,1)
2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора	25	43,4	відповідає нормативу (+18,4)
5. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом	15	26,7	відповідає нормативу (+ 11,7)
6. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток	підпункти 1—16 пункту 5 приміток	100	відповідає нормативу

7. Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
1) з науковим ступенем та вченим званням	+	+	відповідає нормативу
8. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	відповідає нормативу
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	3,8	відповідає нормативу (+1,4)
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	35,7	відповідає нормативу (+5,7)
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	відповідає нормативу
2) пунктів харчування	+	+	відповідає нормативу
3) актового чи концертного залу	+	+	відповідає нормативу
4) спортивного залу	+	+	відповідає нормативу
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає нормативу
6) медичного пункту	+	+	відповідає нормативу

4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	70	відповідає нормативу
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	відповідає нормативу
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	відповідає нормативу
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	відповідає нормативу
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає нормативу
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає нормативу
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	відповідає нормативу
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає нормативу
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	відповідає нормативу
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	12	відповідає нормативу (+7)

2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає нормативу
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відповідає нормативу
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	65	відповідає нормативу

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова,
доктор юридичних наук, доцент

Р.В. Губань

Експерт:

доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету, кандидат юридичних наук

М.І. Логвиненко

«3 експертними висновками ознайомлений»

Ректор Бердянського державного педагогічного університету,
доктор педагогічних наук, професор

І.Т. Богданов

Голова експертної комісії

Р.В. Губань

**Дотримання нормативних вимог
щодо якісних характеристик підготовки магістра
за освітньо-професійною програмою «Право»
зі спеціальності 081 Право
у Бердянському державному педагогічному університеті**

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітнім ступенем		
	Магістр		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	8	9	10
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1 Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	немає
1.2 Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	немає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	немає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з загальної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	83	+33
2.2. Рівень знань студентів з професійної підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	83	+33
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	немає
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	немає

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова,
доктор юридичних наук, доцент

Р.В. Губань

Експерт:

доцент кафедри адміністративного, господарського
права та фінансово-економічної безпеки Сумського
державного університету, кандидат юридичних наук

 М.І. Логвиненко

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор Бердянського державного
педагогічного університету,
доктор педагогічних наук, професор

І.Т. Богданов

Голова експертної комісії

 Р.В. Губань

«Погоджено»

Голова експертної комісії МОН
доц. Губань Р.В.
«5» грудня 2018 р.

«Затверджено»

ГРАФІК
проведення комплексних контрольних робіт
здобувачами вищої освіти спеціальності 081 Право
Бердянського державного педагогічного університету

№	Спеціальність/ напрямок підготовки	Дисципліна	Група	Дата	Час	Аудиторія	Викладач	Експерт
1.	081 Право	Зобов'язальне право	м2ПР	05.12.2018	8.00	141	проф. Фролов Ю.М.	доц. Логвиненко М.І.
2.		Юридична відповідальність у сфері господарювання	м2ПР	06.12.2018	8.00	140	доц. Каменський Д.В.	доц. Логвиненко М.І.
3.		Філософія права	м2ПР	07.12.2018	14.20	139	доц. Дуденок В.І.	доц. Логвиненко М.І.

Начальник навчального відділу

Декан

О.В. Шубіна

Т.П. Макаренко

**РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (самоаналіз)
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ПРАВО»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО
БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

№ з/п	Дисципліна	Шифр і назва спеціальності	Група	Кіл-ть студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки при самоаналізі/ акредитаційній експертизі* (кількість, %)								Абсол. успішність %	Якість навчання, %
					Кіл-ть	%	5		4		3		2			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3 циклу загальної підготовки																
1.	Філософія права	081 Право	м2ПР	6	6	100	-	-	4	66	2	33	-	-	100	66
3 циклу професійної підготовки																
2.	Зобов'язальне право	081 Право	м2ПР	6	6	100	2	33	3	50	1	17	-	-	100	83
3.	Юридична відповідальність у сфері господарювання	081 Право	м2ПР	6	6	100	-	-	5	83	1	17	-	-	100	83

Голова експертної комісії

Член комісії

Ректор

Р.В. Губань

М.І. Логвиненко

І.Т. Богданов